

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Románia és Oroszország közt helyreáll az összeköttetés

Averescu román tárgyalásainak célja — A román-orosz vegyes bizottság újból összeül

Bukaresti jelentések ma arról szólnak hogy az olasz lapok értesülése szerint

Románia és Oroszország közt helyreáll a normális összeköttetés.

még pedig olyanformán, hogy Románia jog szerint elismeri Oroszországot, míg Oroszország tíz év alatt visszafizeti Romániának azt a néhány milliárdnyi értéket, amit 1916-ban Bukarestből, hogy a német csapatok előtt megmentse, Moszkvába szállítottak, s amit a bolsevik-kormány nem akart többé visszaadni Romániának.

Nem lehet egészen alaptalan az olasz lapoknak ez a híre, éppen most, amikor Averescu tábornok miniszterelnök Mussolinival tanácskozik Romában.

A világsajtót már régóta járja az a hír, hogy az olasz diplomácia vállalkozott Románia és Oroszország közeledésének előmozdítására. Most, amikor Averescu közvetlenül tárgyalhat Mussolinivel, eléggé közel-

fekszik a lehetősége annak, amit az olasz lapok hírül adtak. E diplomáciai akció bővebb részletei még hiányzanak, s így kombinációkba bocsátkozni korai volna.

Itt közöljük azt a bukaresti

jelentést, mely szerint a dnyesztermenti biztonság és nyugalom fenntartására évekkal ezelőtt kiküldött

román-orosz bizottság — hosszú szünet után — októberben ismét összeül,

még pedig a megegyezés értelmében, orosz területen, Odeszsa és Mogilev közt valamelyik községben, hogy a hatáskörébe eső kérdésekről tanácskozást folytasson. E vegyes bizottság hatásköre tudvalevően az, hogy a Dnyeszteren át való csempésztést, egyik országból a másikba való szökődést megakadályozza. A bizottság román tagjai: Ivanovici tábornok, Husarescu sziguranca-főfelügyelő, Darza u, a kisenevi törvényszék elnöke és mások.

Erdélyi Miklós mellett a Magyar Párt kulturális bizottsága is állást foglalt

Gróf László felszólalása a bizottság tegnapi ülésén — Teljes erővel támogatni fogják a színházat

A nagyvárad Magyar Párt kulturális bizottsága tudvalevően megbízást kapott a párt nitő bizottságától a színház anyagi támogatása tervének kidolgozására. A kulturális bizottság tegnap össze is ült és erről az ülésről, melyen Hegedűs Nándor elnököt, alábbi tudósításunk számol be:

Hegedűs Nándor elnöki meg-

nyitójában ismertette az értekezlet célját.

Résztvevett az ülésen Gróf László is, aki ott nyilatkozatot olvasott fel.

— Reflektálni akarok — mondotta Gróf László — azok ellen a gyanúsítások ellen, amelyek a sajátban burkoltan, a Magyar Párt ülésein nyíltan és a közönség körében suttogva terjednek.

Nézzük mit vétettem, kinek vétettem, hogy anyagi romlásom után még az erkölcsi halálomat is akarják.

Akik ismernek, tudják, hogy örök életemben csak a munkának és a családomnak éltem. Keservesen, nehéz verejtékekkel kerestem kenyeremet és raktam garast garas mellé. Mint színész táncot tanítottam délután és éjjel. Így ment ez napról-napra és évről-évre. Mialatt kollegáim a kávéházban feketéztek, vagy kártyáztak, én fáradhatatlan energiával vagyont gyűjtöttem. A magam emberségétől, a két kezem, a két lábam munkájával. Inasnak vágya, hogy felszabaduljon, segédnek, hogy önálló legyen és színésznek, hogy igazgató legyen. En is így voltam. Tartozom az igazságnak, hogy kijelentsem, nem csupán a kultúra iránti lelkesedés vezetett, de a meglevő tekintélyes vagyonom gyümölcsöztetése is.

— Tavaly olyan nívós társulatot szerveztem, amely úgy a sajtó, mint a közönség egyhangú megáldását szerinte a legszebb béke-évekre emlékeztető volt. A közönségnek nem volt annyi pénze, hogy ezt a drága társulatot eltud-

ta volna tartani. Hozzájárult ehhez a krakhoz, hogy a szezon első hat hónapjában 72 román előadás volt. Ami egymagában is csak a kiadásokat számlálva egy millió nyolcszáz ezer lei. A fizetési képtelenség napján két és félmillió deficitem volt.

— Tudják önök, mit jelent egy magánember életében két és fél millió? Ki áldozott ennyit a magyar kultúrára? Egy-két színészem és egyéb ellenségeim felelőtlenül és lelkiismeretlenül a legképtelenebb vádakkal illették a hatóságok előtt, a sajtó előtt és a város jelentékeny tényezői előtt. Gondolják uraim magukat az én helyzetembe.

— Szisztematikusan, tervszerűen csinálták ellenem a hangulatot és ez később átragadt a sajtóra is. Többek között azt rótták fel, hogy koldultak a színészek. Miért?

Az 1921, 1922 színi évadban a helybeli fuldokló magyar színház gyűjtés útján mentették meg. Parlaginak 130 ezer lejt gyűjtöttek össze. Akkor azt mondták, gyűjtöttek és most azt mondjuk koldultak. Hogy változtak az idők.

Ilyen volt a helyzet, mikor elkezdtem a koncesszió-kérés ideje. En nem akartam pályázni. Más foglalkozás keretein belül akartam elhelyezkedni. Nem ment. Mert ugy-e érthető az, ha valaki 16 évet eltöltött egy pályán, egész vagyonát feláldozza, más mesterséget nem tud, hogy nem egykönnyen tud pályát változtatni.

— Mégis, mikor a Parlagi neve

Jugoszlávia békepolitikát és magyar-bolgár-osztrák közeledést akar

Nincsics és Radics nyilatkozata

— Az Estilap eredeti távirata —

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse genii tudósítója beszélgetést folytatott Nincsics jugoszláv külügyminiszterrel és Radics Istvánnal, az ismert horvát politikkussal aki a Népszövetségben Jugoszlávia fődelegátusa. Nincsics külügyminiszter így nyilatkozott:

— Jugoszláviának nincs tulajdonképeni Balkán-politikája, hanem valamennyi állammal szemben egyetlen politikát folytat:

a béke megszilárdítására és a kölcsönös jóviszonyra irányuló politikát.

A balkáni Locarno, azaz: a biztonsági szerződések előtt egyetlen akadály a bolgárok magatartása, de ez sem leküzdhetetlen.

Radics István viszont úgy nyilatkozott a bécsi lap munkatársa előtt, hogy

minden horvát és szlovén ember a Bulgáriához, Magyarországhoz és Ausztriához való közeledésnek a híve. Magyarország és Ausztria számára — mondotta Radics — meg kell nyitni a kijáratot az Adriai tengerhez.

előtérbe került. én félreálltam.

Kérdezzék meg önök dr Soós István urat.

azt mondtam neki, hogy ha Parlagi pályázik, én visszalépek. Kérdezzék meg továbbá a polgármester urat, hogy mióta Parlagiról szó van, voltam-e a városházán? Ennek dacára a hangulat csak nem változott ellenem. Akkor nem tudtam, de ma már tudom, hogy miért nem. Azért, mert Parlagi olyan tanácsadókkal volt körülvéve, akiknek egyetlen céljuk volt, közém és Parlagi közé eket verni és a szántszándékkal előre elkészített félreértéseket szítani.

— El is utaztam Magyarországra. Távollétemben a lapokban olyan burkolt gyanúsítások jelentek meg, hogy „A függöny mögött rejtőzik, aki Parlagit elgáncsolta”, „Misztifikátorok a sötétben”, „Kézemben tartom a függönyzsinórt” stb. Ezek a burkolt gyanúsítások alkalmassak voltak arra, hogy az amúgy is ellenem hangolt közvélemény bennem lássa a sötétben bujkálót. Hazajöttem és kérdőre vontam mindenkit, többek között Parlagit is.

Mind-mind kijelentették, hogy egy pillanatig sem gondoltak rám, hanem egészen másokra. De attól mindenki óvakodott, hogy a sajtóban ennek hangot adjon. Hazaérkezésem után Parlagit is kérdőre vontam, hogy reám vonatkoztatja-e gyanúsításait. Biztosított, hogy nem én reám céloz, mert hiszen neki ilyen adatai nincsenek is.

És most ime utoljára felszólítok mindenkit. — köztük Szabó Károly urat is, akit csak ma van szerencsém először látni, mert sajnos a színházzal kapcsolatban csak ma van alkalmam megismerni becses nevét. — felszólítok mindenkit, mondja el kérés nélkül, hogy

mi az, amit rólam tud és mi az, ami engem annyira diszkreditál.

Ezután megindult a vita a színház ügyéről.

Fehér Márton dr felszólalásában hangsúlyozta, hogy szeretné, ha a jövőben színészek is hoznának valami áldozatot a magyarságért, amennyiben

ne követeljenek olyan horribilis gázsikat, mint a tavalyi szezonban egyes színészek.

Tabéry Géza úgy gondolja, hogy tulságos idealizmust a mai viszonyok közt a színészekről sem szabad várni.

Kovács Árpád dr szerint

a Magyar Párt tekintélyével lépjen közbe, hogy a miniszterium a koncessziót végre kiadja, hogy a színtársulat szervezkedjék.

Másrészt kövessen el a Magyar Párt mindent, hogy

a színház az évad folyamán anyagi válságba ne kerüljön.

Peredy György a színpártoló egyesület sikertelen alakulási kísérleteiről számol be.

Halász Andor dr szóváteszi azt a mellőzést, amely a színházügyben a váradi magyarságot érte. Javasolja, hogy a kulturális bizottság csak akkor üljön össze, ha a miniszterium már kiadta a koncessziót.

Tabéry Géza a legteljesebb

bizalommal van Erdélyi Miklós személye iránt s ha Erdélyi tényleg megkapja a koncessziót, a váradi magyar sajtó a legmesszebbmenően támogatja. De, ha Erdélyi a koncessziót nem kapja meg, akkor Tóth Eleket is szívesen látja az igazgatói pozícióban.

Tóth Elek, aki jelenvan az értekezleten, feláll és elhárítja magától ezt a megtiszteltetést, mert úgy véli, hogy Erdélyi Miklóst az egész város szívesen látja színgazgatóul és

a Magyar Pártnak is Erdélyi mellé kell állnia.

Faragó Viktor dr szeretné, ha a Magyar Párt kijelentené, hogy minden támogatást megad Erdélyi Miklósnak.

Hegedűs Nándor szerint Erdélyi Miklós koncessziója nem áll olyan rosszul, amint Tabéry Géza feltünteti. A Magyar Pártra nézve nem olyan diffamáló az, hogy a mai politikai konstelláció mellett nincs kellő helyzeti energiája.

Goga belügyminiszter hazaérkezéssel bizonyos, hogy a koncesszió kérdése a magyarság kívánalma szerint fog eldőlni.

már csak azért is, mert a városi tanács a magyarságnak a véleményét osztja. Ami a színház anyagi támogatásának kérdéséről illeti, arra alapos tervet kell kidolgozni és a tervet energikus férfiakkal megvalósítani.

Cziffra Kálmán dr javasolja, hogy a színpártolásra alakítandó speciális bizottságok egészítsék ki önmagukat olyan férfiakkal, akik alkalmassak erre a munkára.

Kovács Árpád dr a dolog technikai kivitelére nézve tesz javaslatokat, majd az elnök az ülést berekeszti.

Erdélyi Miklós különben tegnap délelőtt megjelent Tulbure György tanácselnök előtt és bejelentette, hogy megpályázza a színházat. Kérte a város támogatását és azt, hogy nyolc magyarországi színész behozhasson. Tulbure György támogatását meg is ígérte Erdélyi Miklósnak és sürgőnyt küldött Goldis László miniszterhez Bukarestbe. Erdélyi Miklós ezek után leutazik Bukarestbe, hogy a koncessziót megpályázza.

Egyébként a színházzal foglalkozó tegnapi cikkünk kapcsán Szabó Károly, a Magyar Párt alelnöke ma hosszabb reflexiót juttatott hozzánk, melyet holnap közlünk.

Szomorodott szívvel tudatjuk rokonainkkal és ismerőseinkkel, hogy

őzv. Benes Sámuelné
szül. Recht Rézi

munkás életének 83-ik évében elhunyt.

A boldogult hült tetemét 16-án d. u. 4 órakor Caste-lului (Várkapu)-utca 8. számú gyászházából temetjük.

A gyászoló család.

Mi ujság?

x VIZUM, bármilyen, pontosan, gyorsan a Hegedűs Hirlapirodában. Telefon 485.

* Változás a rendőrségen. A rendőrség utlevél osztályán a mai napon változás történt. — Beján Jónel rendőrkapitány, az utlevél-osztály eddigi vezetőjét a rendőrlégénység parancsnokává nevezte ki a rendőrprefektus, míg a prefektusi titkári teendőket ellátását Chidiosan Györgyre bízta.

* Árlejtést hirdetnek a sertésvágóhidra. Benedek Aladár pénzügyi tanácsnok bejelentette az ideiglenes tanács ülésén, hogy a sertés vágóhid felépítésére 1.250.000 lej áll a város rendelkezésére. Miután a tanácsnak egy régebbi határozata van, hogy a sertésvágóhid felépítéséhez hozzákezd, Benedek Aladár javasolta, hogy irjanak ki pályázatot. A tanács így is határozott.

* Új rovatunk. A közönség fokozódó érdeklődésére tekintettel külön rovatot nyitunk a mai nappal a sportok számára. E rovatban főleg a testnevelés keretébe tartozó fizikai sportok ügyeivel fogunk foglalkozni, de helyt adunk a gyűjtési, vagy szellemi sport, tehát a filatelia, s a sakk kérdéseinek is. Rovatunkba illő közleményeket szívesen veszünk a közönség köréből, s amennyiben azok nem valamely klubérdekéből íródtak, közöljük is. Rovatunkkal ugyanis az egyetemes érdekeket kívánjuk szolgálni, s objektív pártatlanságunkat minden irányban meg fogjuk óvni. Ismeretterjesztő, vagy adat-kérdésekre rovatvezetőnk szívesen válaszol. Az ilyen levélbeli megkeresések szerkesztőségünkhöz intézendők, s a borítékon külön feltüntetendő a „Sportrovat” jelzés.

* Egy öreg váradi pincér hirtelen halála. Jóska bácsi, az öreg pincér, a Széchényi vendéglő törzsvendégeinek kedvenc Jóska bácsija, aki esztendőken keresztül pontosan szervizolta a zónareggelít, a hozzávaló ropogós sós-kiflivel, tegnapelőtt hirtelen eltűnt a vendégek szemei elől. Az öreg Jóska, polgári nevén dancsházi Nagy József, hiányzik az étteremből. A vendéglő személynéze nem tudott felvilágosítást adni az öreg, pontos pincér elmaradásáról, kíváncsian elindultak a szállodában levő szobájában megnézni, hogy otthon van-e? Bezörgettek a kis hotelszobába, de semmi választ nem kaptak, mire betörték az üvegajtó egyik ablakát

Atlantic nyári mozgó
6 és negyed 10 órakor
Apollo mozgó
5, 7 és 9 órakor

Ma, csütörtökön
Ne vidd az asszonyt kísértésbe

Izgalmas társadalmi dráma
6 felvonásban
A társadalmi problémák egyik leggyakoribb esetét tárgyalja a film megrázó drámai erővel
A főszerepben: **Alfred Abel**, Charles Willy Kaiser, Margarethe Kupfer, Jacob Tiedtke, a német filmművészet jelesei

és behatoltak a szobába. Ott fekvő az ágyon mozdulatlanul, viaszszárga arccal az öreg Jóska. Az öreg pincért a szíve ölte meg, amelyik a nagy háboruban felmondta a szolgálata-t és azóta sokszor ráncigálta ki a fáradtságos munkából. A kollégák gyorsan értesítették a rendőrséget, ahonnan Pop József rendőrkapitány és dr Barna Ármin tisztiorvos mentek ki a helyszínére és rövid orvosi vizsgálat után, mely megállapította, hogy Nagy József természetes halállal halt meg, a holttestet kiszállították az olasz temető halottasházába.

Szívhez, lélekhez szóló magyarosai

Heyman szinkör

ma délutáni előadásán
5, 7 és 9 órakor

Lóth Ilia és Vándory Gusztáv

mutat be rendes helyarák mellett
Színe kerül Balogh Béla novellája

A lélek órása

Minden magyar embernek meg kell néznie!

Vasárnap délelőtt
ketős műsorral nagy mariné Ópiumkirály

Kalandordráma
Asszony és a bábu...

családi groteszkjáték
Összesen 12 felvonásban!

Délután fél 4 órakor felül Nagyváradon a pesti gyorsra és másnap délután 2 órakor már Ab-báziában van. Az Elena-penzióba szálljon.

Victor Hugo
legszebb regénye

Nyomorultak

Victor Hugo
legszebb regénye

Váradi gazdasági tényezők véleménye a kormánybiztosok kinevezéséről

Ki kap a kormánytól megbízást Nagyvárad vállalatainak ellenőrzésére

Még a liberális kormány alatt állandóan kísértett az a terv, hogy kormánybiztosokat neveznek ki az erdélyi iparvállalatokhoz és pénzintézetekhez. Hosszu ideig vajudott a terv miniszteri tanácskozásokon, míg végre is az érdekeltek egyrészes tiltakozásának meg volt az az eredménye, hogy a kérdés lekerült a napirendről. Nem is foglalkoztak aztán a problémával, míg e hónap 12-én a hivatalos lap rendelete, amely egy erdélyi iparvállalathoz és egy pénzintézethez történt kormánybiztosi kinevezésről ad hírt, újból rá nem terelte a figyelmet a kormánybiztosi intézmény életrekelésére.

Hónapokkal ezelőtti híre járt, hogy az Averescu-kormány delegátusokat akar kinevezni. A puszta hír elegendőnek bizonyult arra, hogy újból sorompóba szökltsa az érdekelteket és mint ismeretes, hivatalos helyről meg is cáfolták akkoriban a közlést.

Most aztán megérkezett a két kinevezés, amely egyes jól értesültek szerint a kezdete lenne az elkövetkezendő kormánybiztosi kinevezéseknek. Hogy a kormánybiztosoknak mi lenne a hatáskörük, e pillanatban még teljesen ismeretlen, valamint az is, hogy járandóságuk az államot, vagy a felügyeletük alá tartozó vállalat pénztárát terheli-e? A másik verzió szerint

a kormánynak valóban nem áll szándékában általánosítani a kormánybiztosi intézményt

és a két megtörtént kinevezést speciális okok tették szükségessé. Mindenesetre a legsürgősebb szükség lenne, ha a kormány részéről hivatalos magyarázatot adnának e kérdésben.

Nagyváradon a kormánybiztosok kinevezése gazdasági körökben élénk feltűnést keltett és azokat teljesen időszertlenül tartják. Beavatottak szerint azonban, ha a kormány folytatja a kinevezéseket, úgy

Nagyváradra mindössze

egy kormánybiztost neveznének ki az összes ipari vállalatok és pénzintézetek számára.

Erre az esetre állítólag már az alkalmas személy kiválasztása is megtörtént volna és az előkelő pozíciót az Averescupárt nagyvárad vezetőjének egyik tehetséges és szimpatikus jogásztárgyával töltenék be.

Az Estilap munkatársa a kormánybiztosi kinevezések tárgyában beszélgetést folytatott több ipari vállalat és pénzintézet vezetőjével és a beszélgetések során alábbi vélemény alakult ki:

— Nem hisszük, hogy a kormány megváltoztatta volna e kérdésben vallott régi álláspontját, azt tudniillik, hogy a kormánybiztosok kinevezését feleslegesnek tartja. A Monitorul Oficial-ban megjelent két kinevezés a legfelsőbb gazdasági tanács javaslatára történt és a „delegat al guvernului” (kormánybiztos) kinevezéséhez indokolást nem fűz. Valószínű, hogy a nagybányai Phönix-vegyigyárhoz kineve-

zett tábornok-kormánybiztos azért vált szükségessé, mert az üzem hadianyag előállításával foglalkozik; a kérdéses pénzintézethez kinevezett kormánybiztos szükségessége már problematikusabb, azonban szakemberek megállapítása szerint

ez a pénzintézet devizaizületeivel messze túlszárnyalja a konkurrenciát

és nem lehet közömbös a mai gazdasági viszonyok közt egyetlen intézet ily nagyarányú tevékenysége a kormányra.

— Egyébként — hangzott a további vélemény — semmi pozitív adatunk nincs arra, hogy a két kinevezést több is fogja követni. Mindenesetre az érdekelt vállalatok képviselői az UGIR és a Bankszindikátus, (ugy az erdélyi, mint a regáti)

már megindították az akciót a kormánynak esetleges általános kinevezésekre irányuló terve ellen,

amelyet a jelen gazdasági helyzetben elhibázottnak és feleslegesnek tartanak.

Az ember régiebb lény a majomnál?

Egy híres német tudós meg akarja dönteni a Darwin-elméletet

Az antropológiai kongresszuson Salzburgban dr. Westenhöfer Miksa, a neves tudós, a berlini patológiai muzeum igazgatója, az ember származásáról tartott előadást és igyekezett megdönteni Darwin származástanának tételét.

Azt bizonyította, hogy az ember nem származik majomféle állattól. Bevezetőleg utalt arra, hogy az emberi test sokféle, már ismeretes külső primitív jegyén kívül sok belső szerv morfológiája is tüntet fel primitív állapotokat. Az előzők jellegének ezt a fennmaradását a felolvasó az összetartozás iránymutatójának veszi.

Ide tartozik a feregnyulvány, a vese lapitottsága, a lép betüremlettsége és melléklegek képződése. Mivel ez a két utóbbi sajátosság majdnem kizárólag vízi emlősöknél fordul elő, nyilvánvaló, hogy

az ősember tartósan élt a vízben.

Különösen fontos jelenség, hogy ilyen primitív betüremlések egyetlen majomfajtánál, még az emberszábas majomnál sem fordulnak elő, tehát

a majom az emberi állapoton túl külön fejlődésnek tekintendő.

Ezek a megfigyelések készítették Westenhöfert, hogy az emberi áll és láb annyira különlegesen emberi képződmény, hogy eredetük felderítésekor lehetővé válik azt a pontot megjelölni, ahol az ember a gerincesek rendjébe beilleszthető. Ezek a vizsgálódások azt eredményezték, hogy az áll, annak sajátos elhelyezkedése és az emberi fogazat funkciója (egyesfogúság és ollószerű rágás) szükségképpen odamutat, hogy

bizonyos reptiliák fokán kell

keresni az ember kiindulását.

Arra a megállapításra jutott Westenhöfer, hogy az a laikus tétel, amely szerint az ember a majomtól származik, megfordítandó elvképpen, hogy a majom az ember után jött létre.

A kulcs szerepe egy váradi lakásügyben

Háromféle kulcs van. Az egyik fémből való, míg a másik, (hogy is mondjuk csak?) számot jelent. Az egyikkel zárat szoktak kinyitni, a másikkal pedig szorozni, vagy osztani szoktak, aszerint, hogy drágulásról vagy olcsóbbodásról van szó. Van aztán egy harmadik kulcs is: a helyzet kulcsa. Nos, ebben a cikkünkben mind a három kulcs előfordul. A legfőbb szerepe azonban annak a kulcsnak van benne, amelyik vasból van. Vagy ha úgy tetszik, aluminiumból.

Ez a kulcs először akkor került szóba, amikor Reichard Dezső cipőkereskedő Cuza Voda (Szacsavay) utcai házában egyik lakását bérbeadta Nagy József lakatosnak. 1924-ben történt, amikor is 6000 lej évi bérösszegben állapodtak meg azzal, hogy az esetben, ha a kulcsok elkészítése ára megrágnál, vagy olcsóbb lesz, ennek megfelelően a bér is emelkedik, vagy csökken. A megfontolás kézenfekvő volt. Elvégre mindennapos dolog, hogy egyes ügyleteknél megállapítanak bizonyos kulcsot. Itt lakatossal történt az ügylet, érthető tehát ha ezt a kulcsot a maga fizikai mivoltában állapították meg.

Ez történt 1924-ben. Az idén aztán Reichard közölte a lakójával, hogy miután a kulcsok ára azóta 50 százalékkal drágult, a lakás bérét — a megállapodáshoz képest — 50 százalékkal fölemeli. De a bérlő nem azért volt lakatos, hogy ne értett volna jobban a kulcshoz. Tiltakozott a béremelés ellen, egyszerűen azért, mert nála a kulcs semmivel sem lett drágább 1924 óta.

Tessék itt eligazodni! Természetes, hogy pör lett a dologból s a háztulajdonos tegnap a váradi járásbíró előtt követelte a maga jussát. A lakó viszont azzal érvelt, hogy a kulcsra vonatkozó kikötés nem érvényes, mert nem határozott jellegű. A megállapodáskor ugyanis nem precizították, hogy tulajdonképpen milyen kulcsról van szó. Mert többféle kulcs van, hiszen tetszik tudni...

A tárgyaláson sokáig folyt a vita, míg végül Ursziny járásbíró úgy határozott, hogy az ügyben szakértő véleményét kéri ki. Ebbe a felek is belenyugodtak s a helyzet kulcsát most már mindkettő a kiküldendő szakértőtől várja.

Arany ajándéktárgyak KÁLMÁNNÁL!!

A NYOMORULTAK
A szezon legnagyobb filmje
Victor Hugo legszébb regénye
2 részben 20 felvonásban
Első rész 1926 szeptember 16-17-én kezdődött
Az Apolló mozgó
3, 6 és 9 órákor
Az Atlantic mozgó
3 1/2, 6 1/2 és 9 1/2 órákor
Vetüli le
"A nyomorultak" főszerepét Gabriel Gabrio, Sandra Milovanoff, Jean Toulout játszáknak
Nem azonos a réggel
Teljesen új felvétel
Az 1926 év legjobb produkcióján mozgóban
Előveteli pénztár csatlakoztatva kezdve az Apolló
Biztosítsa helyét, vegye meg a jegyét

Kerékpárt, varrógépet

legolcsóbban cserél,
elad és javít a

KALENDA

cég

Kitűnő asztali bor
1 liter
továbbra is

18.— lei

Vasile Conta (Halász)-utca 43.

Luthinla-gyógyvíz Tamaşau (Paptamási)

Értesítjük a n. é. közönséget,
hogy a legjobb hírnévnek ör-
vendő

paptamási gyógy- ásványvízforrás

átvettük és újból üzembe he-
lyeztük. Rendeléseket felve-
szünk és a helybeli raktárból
szállítjuk. Akiknek van üvegjük,
sziveskedjenek megtöltés vé-
gett a Paptamási ásványvízfor-
rás kezelőségéhez (Tamaşau,
Bihar megye) eljuttatni. Az üve-
geket megtöltve a legjobb ál-
lapotban ügyfeleinknek azon-
nal vissza küldjük.

Paptamási ásványvízforrás
igazgatósága

Bihoreana banképület

Telefon 525 2925 Telefon 376

Nem kell reklám,

csak jó áru olcsó árban!

Hetiárjegyzék

Vizes pohár csiszolt	5—
Boros pohár csiszolt	3 50
Likörös pohár csiszolt	3—
Vizes kancsó kristály	30—
Boros palack kristály	30—
Mély lapos tányér, fehér	15—
Csemege tányér, fehér	10—
Teás, kávé csésze, fehér	28—
Mocca csésze, színes	20—
Teás, kávé készlet, színes	400—
Mosdó készlet, színes	450—
Étkező készlet, felszerelve	1500—

**Eladás nagyban
és kicsinyben!**

Fraji Komlós Testvérek

ORADEA NAGYVÁRAD

Gyári raktár, nagykereskedés

Str. N. Iorga (Zöldfa)-utca 13.

2822

SPORT

MIKOR ALAKUL MEG AZ ÚJ COMITETUL REGIONAL

Még nem érkezett meg Jacob József elnöki kinevezése

Az országos sportszövetség a F. S. S. R. nagyvárad kerületi szerve a Comitetul Regional most hogy úgy mondjuk ex-lexben van csak rendeleti alapon működik. A Comitetul volt érdemes elnöke dr. Zigre Miklós lemondott, a kerületi tisztikar választását a központ megsemmisítette s a régi tisztikart bízta meg az ügyek vezetésével, élére helyezvén dr. Roxin Tivadar alelnököt, ki erre a pozícióra szintén régi és értékes sportműködésével tette magát érdemessé.

Ezt az ideiglenes megoldást a központ sem akarja állandósítani, azért a legutóbbi ülésen Jacob József, Biharvármegyének a prefektusát delegálta a nagyvárad kerület elnökéül. Ezt a választást a nagyvárad sportkörök a legnagyobb örömmel fogadták. Jacob József sporthoz érő, sportot szerető férfi, aki ezenfelül a kerület ügyeinek adminisztrációjába is azt az egyenes, jogtisztelő szel-

lemet fogja bevezetni, mely a prefektusi működését jellemzi.

Fentjártunk a Comitetul hivatalos helyiségében, hogy az új elnök működésének kezdési időpontja felől érdeklődjünk. Megtudtuk, hogy az elnöki kinevezés hivatalosan még nem érkezett le, bizonyára a központi bürokrácia lassu ügykezelése miatt. Sokáig azonban már nem várható magára.

Az új elnöki kinevezéssel egyidejűleg megérkezik majd ama tanácsadóknak is a névsora, akiket a központ a várad Comitetulba delegált. Először az új elnök közgyűlést hív egybe s ezen a kerülethez tartozó egyesület megválasztják a tanácsadókat és az egyes szakbizottságokat. Így megalkul a kerület új tisztikara és megkezd működését.

A várad sportkerület nagy érdeklődéssel várja az új elnök működését s tőle s az új tisztikartól méltán várja a kerület ügyeinek fellendítését.

○ **Új tréner Temesvároitt.** A temesvári Kinizsi eltávozott tréner Frantz Döme helyére Woggenhuber Ferencet, a budapesti Beac egykori játékosát szerződtette, aki legutóbb több neves külföldi csapatnak volt a mestere. Nagyváradon egyelőre híre-hamva sincs egy megfelelő tréner alkalmazásának, pedig e nélkül csak visszafelé lépés következhetik be.

○ **A Nagyszalontai Sport Club visszakapta működési engedélyét.** A Nagyszalontai S. C. mely nagy áldozatkészséggel és hivatottsággal szolgálja már évek óta Nagyszalonta sportkulturáját, az utóbbi időben súlyos anyagi viszonyok közé került, úgy, hogy nem tudott a szövetséggel szemben eléget tenni minden kötelezettségének. Ezért a szövetség a N. S. C. működését felfüggesztette. A Club azzal a kérelemmel fordult a szövetséghez, hogy adja vissza működési engedélyét s tegye lehetővé a tartozásoknak részletekben való lefizetését. Az intéző bizottság a tegnap esti ülésen foglalkozott a kérelemmel és helyt adott annak. Kötelezte a clubot, hogy tartozását havi 2000 lejelle törlessze. Futballkörökben bizonytalansággal fogadják ezt a hírt, mert az ellenfelekben szegény várad sport nem könnyen nélkülözhet egy olyan kitűnő együttest, mint a nagyszalontaiaké.

○ **Csomagot elhelyezték Váradról.** Nagy Géza, futballnévén Csomag, a Törökves csatárjátékosa,

nagy erőssége a piros-feketék csapatának, de felejtethetetlenül értékes szolgálatakat tett Nagyvárad város footballsportjának is, mint a helyi válogatott vagy kombinált csapat szélsője. Ezt a pompás fiatal játékost, most egy időre el kell vesztünk, mert Kisenyevbe helyezték át. Csomag új állomáshelyén a Fulgerul-ban a kisenyevi bajnokságban fog játszani, ugyanabban, melynek eddig Ströck Albi volt az egyik játékosa. Csomag távozása érzékenyen érinti elsősorban a Törökves, de Nagyvárad egyetemes footballsportját is. Csomag a jövő héten utazik el s így vasárnap még részt vesz a Kinizsi ellen játszó kombinált csapatban.

○ **Fényképes igazolmányok a futballpályákon.** A Comitetul Regional intéző bizottsága tegnap esti ülésen foglalkozott a központ által elrendelt új játékos igazolási szabályok bevezetésével. E szabályok értelmében minden igazolt játékosról három fénykép készítenendő, egy a központhoz küldendő, a második az intézőnél, a harmadik a játékosnál marad. Mecsek kezdete előtt a bíró az intéző által felmutatandó fényképek alapján szerez meggyőződést, hogy a csapatba beállított játékosok szabályosan igazoltak-e. Az intéző bizottság utasította a kerülethez tartozó összes egyesületeket a játékos fényképek benyújtására. Az új rendszer mindenestre sok multbeli visszaélésnek fogja gátját vetni.

A La-Manche-csatorna uszója — csalt

— Az Estilap eredeti távirata —

Londonból táviratozzák: Michel francia uszó, tudvalevően nemrégiben átúszta a La-Manche csatornát. Tegnap egy londoni sportlap szerkesztőségében megjelent egy angol lord és kijelentette, hogy éj-

szaka idején yachtjáról reflektorral megfigyelte, hogy Michel a kísértőcsónakba kapaszkodva tette meg az utat, tehát az egész átúszást semmisnek kell tekinteni.

○ **A nagyvárad sakkverseny.** A nagyvárad sakkozók közt a tavasszal megindult sakkverseny, a nyári hónapok alatt félbeszakadt. A verseny intézőség most teszi meg az előkészületeket a verseny továbbfolytatása iránt. Ha ez egyes játékosok visszalépése vagy eltávozása következtében keresztülvihető nem volna, úgy egy egészen új verseny megindítására fog sor kerülni.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

○ **Első szerelem.** Képtelenség táncot adni ebben a kérdésben, mert olyan komoly és életbevágó. Szeretett egy leányt, akitől elszakította az élet. Ezer akadály volt, amit nem tudtak leküzdeni és nagy-nagy küzdelem után elváltak azzal az elhatározással, hogy sohasem találkoznak. Soha többé! Tíz év telt el. A lány régen férjhez ment, már asszony, s Ön egy parázsló szerelmet próbálgatott önmagába vonulva oltogatni. Ugy gondolta, hogy sikerült és a napokban találkozott vele. Meglátták egymást újra és most már nem biztos abban, hogy nem szeret. Sőt az ellenkezőjében bizonyos. És a kiszámíthatatlan sorsa nem egy napra hozta össze magukat, hanem az asszony férjével és gyermekeivel együtt állandó lakos lesz ebben a városban. Elköltözni nem tud, mert hivatása és kenyeré ide köti. Ha tovább is találkozna, úgy érzi, csak tragédia válik ebből. Mi történjen? Ha azt mondjuk, hogy ne történjen semmi, nem lesz meglepődve, nem lehet meglepődve válaszukkal. Hogy nem olyan ember, aki szívesen vesz és kreál egy szerelmi háromszöget, azt lelelelőből bőven megtudhattuk. Az asszonyt elválasztani az urától, úgy érzi, nincs joga, mert nem tudna neki hasonló jómodot biztosítani. És ott van a gyermek is, a másiké, a győztesé! „Erőt tudnék venni magamon, írja Ön, hogy csak az imádott nő gyermekét lássam benne, azt, akit én kívántam magamnak. De mégis... S a mégisek hosszú sorozata szögez lándzsát minden megoldási kísérlettel szembe. Azt hisszük, hogy nem marad más hátra, józan fejlel itélve, mint a vágyak eltemetése, a forró lázak csillapítása. Kerüljék egymással a találkozást és kerüljék egymás tekintetét. Tudjuk, hogy ez amit ajánlunk semmi, nem vigasz és nem tanács. De az erős akaratnak és a lemondani tudásnak sohasem volt nagyobb helye, mint ebben az esetben. Amely talán nem is egyedül az önké!

Motor kerékpárok kaphatók

Motorok és minden mechanikai munka precíz javítását legolcsóbban vállalom.

Bedekovich műszerész

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 17.

Bőrkeztűk garatált minőségben

ANTILOP női **Kertészné**
205 lei
-nél Avram Iancu (Kossuth)-utca 2.
(Sas kávéházzal szemben.) 2998-3

Nagy cipővásár a Selejtes cipőáruházban Szinház-utca 4.

Női, férfi és gyermekcipők nagy választékban, még nem létezett olcsó árban 2962

Időjárás

Az idő hűvösebbre változott.
Prognózis: Borus, helyenként csapadékkal.

Figyelem! Magyar film!

Rendkívül nagy matiné az
Apollo és Atlantic mozgóban vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel mindkét mozgóban
a legbájosabb Loth Illa-film

A nyári vakáció

Diáktörténet 5. felv.

Magyar film

és

A száguldó foka

kacagató amerikai burleszk 6. felv.

A főszerepben a legkedveltebb amerikai komika Louise Fazenda
Mindkét műsor mindkét helyen kerül bemutatásra.

Belépti díj 10 lei.

A mai zürichi nyitás

BUKARESTI 262.50

BERLIN	12315	PARIS	1475
NEW-YORK	51725	PRAGA	153250
LONDON	251112	B. PEST	72.50
BÉCS	73	MILANO	1875

Nagyváradai árfolyamok

Magyar korona	370 pénz	365 áru
Dollár	195	196
Cseh korona	575	578
Svájci frank	3755	3775
Osztrák shilling	2730	2750
Francia frank	555	560
Angol font	945	950
Olasz lira	705	710

Bukaresi zárlat (déli 12 órakor)

BUDAPEST	27.70
BÉCS	27.85
PARIS	568
LONDON	950
ZÜRICH	38
MILANO	710
NEW-YORK	19350
PRAGA	583

Átmeneti kabát
Férfi öltöny
Börkabát
legjobb kivitelben, legolcsóbb árban

MENDEL

Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 3.

Ne pazarolja hiába a pénzét
drága kottákra, mert minden
kottát olcsón megkap a
Hegedüs Hirlaprodában.

Halálhíre kelt egy fiatal váradai kereskedőnek, aki visszatért az életbe

A keddi nap folyamán be-szélték:

— Hallotta? Meghalt egy fiatal váradai kereskedő! Holnap temetik!

S a hírvivők csodálatos precizitással mesélték el Weisz Ferencel, a Sas-passagiban levő Weisz és László üvegkereskedő egyik tulajdonosával történeteket. Szombaton délután történt, hogy a lakásán leesett a székről, amelyen állva foglalatostkodott. Kicsit megütötte magát és egész nap, ugyancsak másnap is fájlalta a fejét. Vasárnap délután aztán az Elite-kávéházban rosszul lett. Lefordult a székről és eszméletlenül terült el a földön. Beszállították a Biharmegyei kórházba, ahol megállapították, hogy a szerencsétlen fiatalember agyvérzés érte és állapota reménytelen...

Ennyi, ami a történetből tény. Weisz Ferenc két álló napig eszméletlenül feküdt a kórházban, s az orvosok (nyolc orvos foglalkozott vele) lemondtak róla. Szerdán reggel azonban örömdetes fordulat állt be állapotában. Visszanyerte eszméletét és azóta alandóan javulóban van. A szimpatikus fiatal kereskedő, haláláról kolportált hírek tchát alaptalanok voltak. Vagy legalább is — negyven-ötven évvel — koraiak. Weisz Ferenc, aki két napig eszméletlen állapotban feküdt, tegnap visszatért az életbe.

Averescu kétórás tanácskozása Mussolinivel

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: Averescu tábornok, Románia miniszterelnöke tegnap Genéből Rómába érkezett. A délután folyamán Averescu két óra hosszat tanácskozott Mussolinivel, Olaszország miniszterelnökével.

A szerencse nagyon szeszélyes,

de minden ember életében legalább egyszer alkalma nyílik szerencsét csinálni.

Az a hibás, aki elmulasztja az alkalmat.

Ez nem filozófia, hanem valóság.

Kisérelje meg az Estilap sorsolásánál szerencsáját.

Csak az nem nyer, aki nem akar.

Aki kishitű, következetlen és nem kitartó.

Az Ön szerencséje már utban van.

Vegye meg mindennap az Estilapot. Biztosan nyerni fog.

És ha az Estilapnál szerencséje lesz, minden más terve is sikerülni fog.

Mert a szerencse nem hagy-

Váradai gyáriparosok küldöttsége az ipari villanyáram leszállítása érdekében

A Nagyváradai Estilap már több ízben foglalkozott a villamosmű áremelési akcióival. Amint tudvalevő a villamosmű az ideiglenes tanácstól husz százalékos áremelésre kért engedélyt.

A villany fogyasztók egyöntetű tiltakozással kívánják az áremelésnek elejét venni, mely különösen az őszi és téli hónapokban jelentékenyen megdrágítja a háztartások büdzséjét. Az ipari áram hasonló mértékű emelése pedig

ádrágítóként hathat az egész piacon.

A nagyváradai gyáriparosok nevében tegnap délelőtt Szontágh Gusztáv a Metalloglobus direktora, Kálmán Oszkár gyárigazgató és dr. Fried János megjelentek Tulbure György tanácselnök előtt, hogy a készülő áremelés ügyében informálják és annak elejétékérik. Különösen kihangsúlyozták az ipari üzemek képviselői, hogy működnek Nagyváradon gyártelepek, amelyek évi villany-számlája meghaladja az egymillió leit.

Ajult magyar lány és Mussolini hamisított koszoruja Valentino ravatalánál

Érdekes részletek a világhírű mosiszínész temetéséről

(Newyorki levél.) Gyászol az amerikai mozi és gyászolnak az amerikai népmilliók. Gyászolják Rodolph Valentint, aki 8 napi betegség után 31 éves korában bucsút mondott az élet mozi-színpadának, amelyen kevesen futottak be nálánál ragyogóbb karriert. A halál kétkézre fogott kaszával aratott az utóbbi években a mozi nagyjai között. Alig pár hónapja halt meg szegényen, elhagyatottan Barbara la Marr, pár éve égett halálra mozifelvétel közben a gyönyörű Martha Mansfield, pár éve pusztult el az ópiummal vívott szörnyű harcban Wallace Ried.

Rodolph Valentino azonban kétségtelenül a legbálványozottabb sztár volt az eddig elhaltak kö-

zött. Már betegsége alatt a kórházat, ahol feküdt, ezrek és ezrek ostromolták meg és

külön telefonoskisasszonyokat kellett beállítani, akik a hívások ezreire válaszoltak.

Az ostrom, amely a Campbell's Funeral Chapel ellen megindult, mikor ravatalon közszemlére tették a bebalzsamozott holttestet, szinte elképzelhetetlen tömegmozdulás volt. Kora reggeltől késő estig ezrek és ezrek álltak sorba és kigyóztak hosszú vonalban a kápolna előtt és az első nap a tolongás annyira életveszélyes méreteket öltött, hogy a mentők szállítottak el és kötözték be száz sebesültet, akiket részben a betört kirakatablak szilánkjai sebeztek meg, részben az emberi brutalitás és a lovasrendőrök lova taposott le. Száz rendőr vigyázott az első nap a rendre. Másnap háromszázra növelték ezt a számot, a tömegjelentek azonban így is olyan türelmetlenek voltak, hogy két nap után elzárták a nyilvánosságot a ravatal elől.

Férfiak, nők, sokan

gyerekekkel karjukon, szakadó esőben órák hosszat várak türelmesen, hogy Valentino arcára egy utolsó pillantást vehessenek.

A kápolna aranyzóbjából, amelynek gazdag díszítéseit feltették a benyomuló tömegtől, egy egyszerűbb szobába vitték közszemlére a holttestet. Ezüstbronz koporsóban feküdt a „sejk”.

ruzzsal kipirosították sápadt arcát, kifestették a szempilláját.

— Keep moving, Step lively! — hangzott a felügyelő parancsava és karjánál fogva húzták előre azt, aki egy másodpercnél tovább bámult a halott arcvonásokba. Sokan zogoltak, sirtak a koporsó előtt, egy

Tóth Dolly nevű clintoni magyar leány kétszer is elájult,

a halottszemle második napján azonban megállapították, hogy nem annyira a halott iránti kegyelet, mint feltűnési vágy áll az emberek nagy részének látogatása mögött.

Az ájulódozó nők abban a pillanatban magukhoz tértek, amint az újságírók nevüket és foglalkozásukat kérdezték,

Vegye meg az Estilapot!

az orvosok alig találtak közöttük mást, mint szimulánst, sőt volt olyan esetük is, hogy

az egyik „ájult” nő zsebkezdőjében hagymára bukkantak a bőven omló könnyek forrása gyanánt.

Boirány támadt a fasiszták miatt is.

Az antifasiszta egyesület tiltakozott az ellen, hogy két feketeinges fasiszta álljon díszőrségen a ravatal mellett.

Arra hivatkoztak, hogy Valentino fasisztaellenes volt, képeit betiltották Olaszországban, sőt egyszer rá is lőttek a vásznon. Igaz, hogy a ravatalon nagy koszoru feküdt ezzel a felirással: Benito Mussolini, az antifasiszták azonban hamar kiderítették, hogy

hivatalos helyen mitsem tudnak erről a koszorúról.

Ez és hasonló incidensek arra indították George Ullmant, Valentino menedzserét, hogy beszüntesse a holttest közszemléjét és csak meghívott embereket bocsássonak ezután a ravatalhoz.

A tragikus vég, amely elragadta Valentint, megijesztette a nagy moziproducereket. Hollywoodból már híre jött, hogy Samuel Goldwyn

ötszáz ezer dollárra bebiztosította Bányk Vilma életét.

Néhány hónappal ezelőtt Ronald Coleman számára vettek fel ilyen biztosítást. Mary Pickford, Douglas Fairbanks, Lillian Gish és Gloria Swanson hosszabb ideje biztosítva voltak. Valentinónak is volt biztosítása az United Artist javára. Összességéről különböző hírek keringtek, 50.000 dollártól egymillióig. Ténynek látszik, hogy

Valentino után nem maradt vagyon.

Közel hárommillió dollárt kere-

sett filmjeivel, ebből egymillió az elmúlt tizenöt hónapra esett, de olyan nagy lábon élt, hogy óriási jövedelmét csaknem teljesen elköltötte.

A mozivilág „hivatalosan” mélyen gyászol. Az igazság azonban megköveteli annak megállapítását, hogy

személyileg nem nagyon mély ez a gyász Valentino iránt.

A „neki”, a nőhódító ideál nem örvendett nagy egyéni népszerűségnek.

Deszpota volt, aki kegyetlenül szeszélyesen bánt mindenki-vel.

akinek vele dolga volt. A vetélkedés mindenestre már megindult és a kulisszák mögött nagy erővel folyik a filmvilágban az iránt, hogy a Valentino halálával megüresedett helyet ki foglalja el.

Ezüst díszlányok KÁLMÁNNÁL 2

Üzletelhelyezés

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy régi jóhírnevű

óra- és ékszerüzletemel

a Sas-Passagéból **Bul. Regele Ferdinand (Rakóczi)-ut 6. szám alá** Orsolya-zárda-épületbe **helyeztem át.**

Mindenemű **óra,** ugyancsak **arany, ezüst és briliáns-ékszerek** nagy választékban.

Óra és ékszer **javításokat** gyorsan és pontosan eszközök.

További szíves pártfogást kér tisztelettel

Kepes Dezső

órás és ékszerész 3015

A jegyzők országos kongresszusa Nagyváradon

Nagyváradot előszeretettel keresik fel kongresszusok megtartására. Az ügyvédek, orvosok, a kereskedelmi kamarák, tanárok, tanítók után a jegyzők is Nagyváradon tartották meg tegnap országos közgyűlésüket.

A városházán mintegy

százötven jegyző jelent meg az ország minden részéből.

Egészséges kinézésű, pozsgás vidéki emberek töltötték meg a vá-

rosháza tanácstermét s foglaltak helyet az elnöki asztaloknál és padokban.

A kongresszust Buha Sándor országos elnök nyitotta meg. Először az igazoló levelek átadása következett, majd a tárgysorozat, melynek keretében különös érdeklődésre tarthat számot az a tárgysorozat, melyben a jegyzői kar az ügyvezetési törvény módosításával foglalkozik.

A pesti Kuria halálraítélte egy leányt, aki anyját megmérgezte

— Budapesti tudósítónk távirata —

A Kuria tegnap jogerősen halálra ítélte Németh Annát, aki tavaly Nagyvár községeben megmérgezte mostohaanyját, miután előzőleg vagyonát rábeszéléssel magára iratta. Az

elvetemült leány mostohaanyja holttestét a Tiszába dobta. Előzőleg a törvényszék és a Tábla is halálra ítélte és a leányt most a Kuria is jóváhagyta.

MOZI

— Rodolphó Valentinó, Bebe Daniels és Louise Wilson játszanak a Dorian-filmszínházban ma csütörtökön színpadra kerülő „Figaró öfelseje” című 10 felvonásos hatalmas filmremekben, amely a népszerű amerikai filmstar legnagyobb alakítása volt. A filmet a Dorian-filmszínház zenekara a „Figaró esküvője” és a „Sevillai borbély” zenéjével kíséri. Az előadások 5. 7 és 9 órákor kezdődnek.

— Ne vidd az asszonyt kísértésbe. Mély járású, drámaerővel ható, izgalmas témájú filmet ad az Atlantic és Apollo mozgó, melynek főszerepét Alfred Abel-lel az életrajzi Charles Willy Kaiser, Jacob Tiedtke, Margarethe Kupfer stb. a német filmgárda legjobbjai játsszák.

Heyman szinkör

Csütörtök: A pusztai virág. Főszerepben: Collen Moore.

— Lóth Ila és Vándory Gusztáv segítette mindenütt diadalra, hol magyarok élnek, Balogh Béla novellája után készült film: A lélek órása. — Lóth Ila kedvesen nagyszerű megfigyelő játéka, Vándory Gusztáv ősmagyar tehetsége nem is maradhat hatás nélkül. Ez a film, mely kedvességben és melegségben felülmul minden eddigi Lóth Ila filmet, ma kerül a Heyman Szinkörben bemutatásra 5. 7 és 9 órákor.

Minden hölgyet érdekel!

Rosenfeld Sas-passagéból levő fűzőszalonját, volt helyiségétől pár lépésnyire, kis-passagéba (kelme festő mellé) helyezte át. Legújabb modellekben állandó kész raktár. Leszállított árak!

Harisnya, csipke, szalag, férfi ing nagy választékban

SZENSZKI MIKLÓSNÁL
Saspassagé

Megnyílt az iparos Pincevendéglő

az Ipartestület házában, ahol olcsón és jól lehet étkezni. Zónareggeli 1 pohár sörrel 18 lei. 1 pohár sör 9 lei. Abonenseket olcsón elfogadok.

Teljes pártfogást kér
A TULAJDONOS

Ujából

Kidobunk
E HÓNAPBAN

10000 PÁR

ELSŐRENDÜ
DERBY CIPŐT
dusan felszerelt

SELEJTÉS CIPŐ ÖSZTÁLTUNK-
BAN STR. NIC. JORGA (ZÖLDTA UJ 7)

DERBY CIPŐGYÁR A.T.
SIEMEN VÁSÁROUNI!

Iskola cipőkben nagy választék
Str. Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 7.

1926. szeptember 17.

A tisztítóorvos rendelete a járványos betegségek leküzdése érdekében

Major László dr. városi
tisztítóorvos ma a következő
rendeletet küldte lapunknak:

Értesítem a város közönsé-
gét, miszerint a fertőző beteg-
ségek leküzdése érdekében a
Körös folyóban a Pankolics-
szódtól lefelé eső részben és
a Pece vizében való fürdés,
élelmiszerek és ruhafélék mo-
sása, sertéseknek a Körös és
Pece partján való levágása,
perzsélése, tisztítása és felbon-
tása betiltatott.

Élelmiszerek mosása csakis
vezetékvi vizben történhet.
Ottan, ahol ásott kutak vannak,
kutviz csakis felforralás után
használható. A Körös folyó vize ivás-
ra nem használható.

Fenti tilalom megszegése a
egyszögörubb törvényes eljá-
rást vonja maga után.

Oradea, la 15. Sept. 1926.

Halálozás. Dr. H a v a s
margittai orvos, volt tisz-
tiorvos, tegnap este 52 éves
korában váratlanul meghalt.
Az elhunyt Margitta társadalmi
életében jelentékeny szerepet
játzott, tagja volt a margittai
takarékpénztár igazgatóságá-
nak, azonkívül a Joint árva-
gondozó elnöki pozíciójában
fejtett ki áldásos tevékenysé-
get. Temetése csütörtökön dél-
után ment végbe a város tár-
sadalmanak osztatlan részvéte
mellett.

A Temesvári Typograph
Dalkör szombat délután érkezik Vá-
radra és már este 9 órai kezdettel a
Kath. Körben nagyszabású műsor kéré-
tében be is mutatja nagy készülségét.
A Gutenberg Dalkör vezetősége min-
dent elkövetett, hogy valóban diszes,
értékes műsort adjon a bizonyára nagy
számban megjelenő közönségnek és így
biztosra vehető az estély fényes sikere.
A műsorban szerepelni fognak K. Ba-
ranyay Jolán, Mandel Ilonka, Lasz-
czik Ernő, Guttmann Miklós és más
művészi egyéniségek. A váradi Guten-
berg Dalkör vezetősége, amennyiben ez
alkalomra külön meghívót nem bocsájt
ki, ez uton hívja meg tisztelettel Nagy-
várad közönségét, a kultúregyesületeket,
a munkásságot, a dal- és énekkarokat
és mindazokat, akik egy valóban érté-
kes, kulturális ünnepség részesei akar-
nak lenni. Egyébként az estély iránt a
legteljesebb érdeklődés mutatkozik az
egész városban, amit a Gutenbergisták
múltán meg is érdemelnek, hisz oly sok
szép, kellemes estét szereztek már a
közönségnek, hogy megérdemelnek min-
den támogatást.

A legszebb kilátás az Adriai-tengerre Abbáziában az Ele- na-penzióból nyílik

x Barcelona az első világlá-
ger Hegedüsnél kapható 30
Leiert.
x Im Ural, orosz foxtrott új-
donság 15 Lei Hegedüsnél.

A német-francia közeledés ügye ujabb haladást tett

Franciaország visszaadja a német gyarmatok egy részét — Kiélesedett
a francia-olasz ellentét

Amíg a Népszövetség békés
szellemben és kétségkívül tel-
jes jóhiszeműséggel dolgozik a
nemzetközi megértés nagy
munkáján, ugyanakkor az idő-
ben, ugyanazok a nagyhatal-
mak, amelyek a világbéket
hangoztatják, titkos diplomá-
ciájukat mozgósították és su-
lyos nemzetközi bonyodalma-
kat idéztek föl. Az ellentét Olasz
ország és Franciaország kö-
zött a Mussolini ellen elköve-
tett merénylet miatt napról-
napra kiélesedik. Az olasz kor-
mány fel akarja használni a
kedvező hangulatot, hogy
Franciaországot

**rákényszerítse az emigráns
antifascista mozgalom
likvidálására és már való-
ságos demarssal fenyege-
tözik.**

A francia kormány tiltakozik a
beavatkozás ellen és a nemzetkö-
zi konfliktus, legutóbbi távira-
taink szerint az összes európai
kormányokat élénken foglalkoz-
tatja.

Ezekről a szenzációs diplomáciai
manőverekről a következő távira-
taink számolnak be:

Rómából jelentik: A francia
ügyvivő Bordonarónál, a konzuli
ügyek vezetőjénél újabb lépéseket
tett. Tiltakozott a rosszindulatú
tüntetések ellen, amelyek a me-
rénylet után a livoroi és a trieszti
francia követségek előtt lejátszó-
tak.

A Corriera Degli Italiana című
fascistaellenes párisi napilap az
olasz demokraták csoportjának
kiáltványát közli, amelyet az olasz
demokracia Anglia, Franciaország,
Németország, Belgium, Luxem-
burg, Ausztria, Csehország és
Svájc külügyminisztereihez, vala-
mint a Népszövetséghez intéztek.

**Az átirat kijelenti, hogy az
olasz kormány a Mussolini el-
len elkövetett merényletet
irányul akarja felhasználni,
hogy a fascistaellenes olasz
emigránsoknak kiutasítására s
kiszolgáltatására céljából a kül-
földi államokra presztizst gyá-
koroljon.**

A francia-olasz konfliktus után az
egész francia sajtó barátságos
hangon ír Németországról. Külö-
nösen Stresemann tegnapi nyilat-
kozatával foglalkoznak, amelyet
az angol hírlapírók előtt tett.

Stresemann hangsúlyozza Né-
metország igényét a gyarmati
mandátumokra. Németország, mint
a Népszövetség tagja, jogot formál
ahhoz, hogy

a háboruban elvesztett gyar-
matainak egy részét mandá-
tum után visszazerezze. —
Ezenkívül kifejezte azt a ki-
vánságát is, hogy a Rajnavi-
déknek még mindig megszáll-
lott részeit, a békeszerződés-
nek megfelelően ürítsék ki.
Végül beszélt egy külön fran-
cia-német egyezményről is.

Az összes francia lapok, még a
szélső nacionalisták is,
egyháttal nem zárkoznak

el a német követelések telje-
sítése elől. A németbarát hu-
rok pengetésében különösen
a francia felhivatalos lapok
vezetnek.

De a legbarátságosabb hangok
nyilvánulnak meg Németországgal
szemben a többi európai nagyhá-
talmak sajtójában is. Olaszország
is frontot változtatott, dicsőimnu-
szokat zeng a németekről. A leg-

tovább megy azonban Spanyolor-
szág. Mint Madridból táviratoz-
zánk, Primo de Rivera a Petite Pa-
risien tudósítója előtt kijelentette,
hogy ha Spanyolország Marokkó-
ból kivonul

ezekből a gyarmatokból Né-
metországot illeti meg megie-
lelő terület. A kérdés még
nem aktuális ugyan, de meg
kell várni a fejleményeket.

Őrizetbe vették a váradi jogakadémia volt szolgáját

A jogakadémián történt be-
törés ügyében a rendőrség a
legnagyobb eréllyel folytatja
a nyomozást és a mai napon
az ügyben szenzációs fordulat
várható. Eddig többször kihall-
gatták G a m p e István több-
szörös betörőt, akinek vallo-
mása a nyomozás számára ér-

tékes adatokat szolgáltatott. —
Ezen a nyomon kiindulva, egy-
re több előállítás történik a
rendőrségen és a tegnapi napon
sikerült előállítani a jogakadé-
mia volt szolgáját. Rosen-
berg Dezsőt is, akit kihallga-
tása után a rendőrség őrizet-
be vett.

Miért tűnt el a sertéshus a váradi piacról

Marcus rendőrprefektus erélyes intézkedései

Néhány nap óta egyes élel-
micikkek, különösen a sertés-
hus és zsír, mintha eltűntek
volna Nagyváradon a forgá-
lomból. A háziasszonyok nap-
nap után hiába tesznek kísérle-
tet arra, hogy sertéshushoz
jussanak, nem találják a város
egyetlen hentesboltjában sem.
Ez a körülmény felkeltette a
hatóságok érdeklődését és a
rendőrség megállapította, hogy

**a sertéshus eltűnése szo-
ros összefüggésben van az
árak maximálásával.**

Mint ismeretes, az árvizsgáló
bizottság a múlt héten szak-
értők meghallgatása után
maximálta az árakat és ennek
következményeképpen a hente-
sek egyszerűen beszüntették a
sertéshus kímérését.

Ez eljárás miatt a rendőrprefek-
tus szigorú élelmiszer raz-
ziákat rendelt el és azok ellen,
akik az ármaximálással így
akarnak szembehelyezkedni,

**a spekulatörvény alapján
a legkimélettebből fog-
nak eljárni.**

A rendőrségnek erről a mun-
kájáról Marcus István rend-
őrprefektus ma az Estilap
munkatársa előtt a következő
nyilatkozatot tette:

— Több oldalról jelentés ér-
kezett hozzám, hogy egyes
élelmickek napok óta nem
kaphatók a városban. A jelen-
tések nyomán figyelemmel ki-
sértük a piacot és megállapi-
tottuk, hogy

**a mézszárszékekből a
maximálás következtében
eltűnt a hus.**

Ezt az eljárást a rendőrség
nem nézheti tétlenül és a tör-
vény szigorával fogunk el-
járni azokkal szemben, akik a
hatóságok rendelkezéseivel
olyan módon helyezkednek
szembe, hogy a közönséget
megfosztják fontos szükségleti
cikknek beszerzésétől. Ha a hente-
sek nincsenek megelégedve
az ármaximálással, úgy ren-
delkezésükre állnak a törvé-
nyes eszközök, de nem enged-
hető meg, hogy szabotálással
igyekezzenek más árakat kicsi-
karni.

— Hogy Nagyváradon az
élelmiszerekkel üzött spekulá-
ció milyen arányokat ölt, arra
legjellemzőbb az a felfedezés,
amit ma észlelt a rendőrség. A
piacon a tojás ára oly rohamo-
san emelkedett, hogy ma már
egy tojás 4, 4.50—5 leibe kerül.
Megállapítottuk, hogy a nagy-
szalontai Kemény-testvérek-
cég, amely exporttal foglalko-
zik, megbízást adott Nagyvá-
radon egy cégnek, hogy az ál-
tala megszabott magas áron
vásárolja össze a tojást a ter-
melőktől exportcélokra. Azon-
nal megtettük a szükséges in-
tézkeedést és

**sikerült tízezer darab
tojás kivitelét megakadá-
lyoznunk.**

A rendőrprefektus fenti nyi-
latkozatát Nagyvárad közönsé-
ge örömmel fogja üdvözölni és
egészen bizonyos, hogy az
erélyes fellépésnek áldásos kö-
vetkezményei nem fognak el-
maradni.

**Templom-
gyerlya** Flóra és
Auróra
gyártmány legol-
csóbban kapható
Weinstein Testvérek
fűszerkereskedése, Iorga
(Zöldfa)-utca 15. szám

Mindenkit érdekel!

**Kávéházak, kaszi-
nók figyelmébe!**

**Friss külföldi képes
folyóiratok.**

**Számonként is kapható, nem
kell előfizetni.**

Gessék megrendelni!

Moderne Welt	100 lei
Die Koralie	70 "
Uhu	60 "
Die Bühne	50 "
Sport im Bilde	60 "
Panoráma	30 "
Tolnai világlapja	42 "
Elegante Welt	55 "
Scherl's Magazin	60 "
Querschnitt	80 "
Gartenlaube	26 "
Meggendorfer Blätter	20 "
Buch für Alle	30 "
Das Illustrierte Blatt	20 lei
Die Woche	30 "
Die Dame	75 "
Velhagen Klassings	120 "
Berliner Illustrierte	20 "
Interessante Blatt	18 "
Wiener Bilder	18 "
L'Illustration	45 "
Les Annales	12 "
Europe Nouvelle	40 "
Femina	65 "
Vogue	65 "
Je sais tout	50 "
Journal amusant	20 "
Lectures pour tous	50 "
Mercure de France	50 "
Pêle mèle	8 "
Rire	16 "
Sourire	25 "
Vie Parisienne	30 "

**Kapható a
Hegedüs
Hirlapirodában**

**Vidékre utánvétellel
elküldjük.**

x Ön utazik? Vizumait gyorsan, pontosan a Hegedüs Hirlapirodában rendelje! Telefon 458.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés 10 szóig 40 lei. Egy szó 4 lei
vastag betű 8 lei. „Cím a kiadóban” jelzés díja 10 lei.
Állást keresőknek 50% engedmény.

LEVELEZÉS

M. S. C.... És tudja, akkor este nemcsak Henry de Montherlant-ról beszéltem Neki, — hanem másról, sőt Másról, a legnagyobb-ról is, mert nem akartam integráls lenni Montherlant-ról való conference-ot illetően. Ki az a legnagyobb, az a Más, ugye, szeretné tudni? Majd egyszer, ő, ha újra találkozik a véletlen és a kiszámítottág a maga személyében. De addig... ő, addig... megmaradok nem — őszintének (persze Maga szerint) és az Alkalmak Elszalasztójának....

BOCIKAM. Kénytelen vagyok téged így értesíteni, hogy amit én cselekedtem, arra te mérget vehetsz. Azért csak csókoilak. 624

„SIMPLON 2”. Levelének nagyon megörültem. Sokszor visszajámod az eltelt napokat. Mit csinál? Gondol-e rám? Nagyon jól esne, ha néha-néha levelet írna. 629

OLCSÓN vásárolhat a hölgyközönség kabát kosztüm és ruha szöveteket a mi a legdivatosabb Kertész Reclam áruházában, Mária királyné (Bémer) tér.

HÁZASSÁG

HÖLGYEIM! Vidéki életet kedvelő, madárdalt, virágillatot, felhők vonulását, bárányság beütését, libák gágogását szerető, háziaszonyi teendőit ellátni tudó feleséget keresek! Harminnégy éves keresztény, nőtlen községi főjegző vagyok, négyszobás berendezett lakással, gyümölcsös, veteményes, virágoskerttel rendelkezem. Tekintélyes fizetésem, lényegesen nagyobb mellékjövedelem, uri, gondnérkörüli megélhetést biztosít családomnak. Bizalmas leírásu választ „Regényes tájak” jelisével epedve várok a kiadói hivatalba, ahonnan címemre továbbítják. 625

LAKÁS

EGYSZOBÁS, konyhás lakást keresek azonnalra. Cím Színház-utca 6. 633

ALKALMAZÁS

INTELLIGENS urilány, német és zongora tudással, vidékre nevelőnőnek azonnal elmenne. Levelet „Intelligens” jelisére a Hegedüs Hirlapirodába kér. 565

WIR suchen deutsches Fräulein mit Büropraxis, gute Rechnerin. Offerte mit Gehaltsprüchen an Bourne & Comp. Oradea, Avram Jancu (Kossuth) utca 16. 579

MUNKÁSOK és munkásnők csiszolási munkára felvételnek a fésűgyárban. 616

INTELLIGENS izr. urilány elmenne házvezetőnőnek, csak uric családhoz, a háztartás minden ágában jártas, vagy nagyobb gyermekhez nevelőnőnek, beszél perfect románul. Levelet „Vidékre is” jelisére a Hegedüs Hirlapirodába kér. 639

KERESEK intelligens fiatal kisasszonyt 6 éves lánykához délutánra, Millerand (Arany János) utca 17. 626

ÖNALLÓ perfect magyar, német levelező, több éves irodai gyakorlattal, szombat megtartásával állást keres. Kohn ékszerész, Avram Jancu (Kossuth) u. 7. 628

KERESKEDŐSEGÉD cipő, rövid és rövidáruszakmából azonnalra állást keres. Pável-utca 17. Adler. 641

FIATALEMBER, aki román, magyar, német nyelveket bírja, könyvelésben jártas, eddig községi irodában volt, szombat megtartásával állást keresne „Szerény” jelisére a Hegedüs Hirlapirodába. 630

PERZSAHOZ csomózó lányt felveszek. Cosbuc (Szalárdi) utca 7. szám. 631

INTELLIGENS német kisasszony gyermek mellé ajánlkozik, Mária Petschka, Orsolya zárda. 634

MINDENES kerestetik vidékre magános idősebb uriaszonyhoz. Jelentkezni pénteken délután 12—3-ig. Moldova (Kálvária) utca 4-b. Bedekovits. 635

FIATALEMBER, német, román, magyar nyelvtudással irodai vagy raktárnoki állást keres. Megkeresések „Tüchtig” jelisére a Hegedüs Hirlapirodába kér. 636

ÁLLAST keres intelligens német leány magyarul, románul beszél, irodába vagy pénztárnál. Cím Hegedüs Hirlapirodába kér. 638

URINÓ plebánián vagy magános urnál házvezetőnői állást keres, ahol állandóan lehetne. Levelet „Rendes” jelisére a Hegedüs Hirlapirodába kér. 623

FÖLVESZÜNK 14 éven felüli tanuló lányokat és fiukat. Metallóglobus fémdobozgyár, Holdvilág-utca 2. 627

ADÁS-VÉTEL

FARKAS Pál: Imrefalvi leány című könyvet megvételre keresem Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 540

MINDENFÉLE színes kézimunkák készítését, goblent, kelént stb. jutányos áron elvállalok. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 318

Használt olímól megvételre keres a Sonnenfeld nyomda

CSIPŐFÜZŐ, hasszorító, meiltartó, valódi párisi modellek készen és mérték után olcsón csakis Rosenzweignál, Cosbuc (Szalárdi) utca 9. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 2. 620

JÓKARBAN levő használt szekrények, ágyak, diványok, asztalok, ingaóra, fürdőkád stb. eladó. Oltenia (Csengeri) u. 9. 640

JÓFORGALMU bevezetett üzlet betegség miatt átadó. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 638

x 2 Lei a legújabb vasúti menetrend.

INGATLAN

ELADÓ háromszobás elfogató lakással egy hold szőlő, mos megállónál. Ára 500.000. — Város központjában házba elköltözés végett örökáron. — Görögoldalon 2 és fél hold föld 80.000 leiért kedvező tési feltételekkel. Popovics Cuza Voda (Szacsavay) utca 24.

KÜLÖNFÉLÉK

ELVESZETT farkaskutya dy” névre halgat. Megtalálóját talmat kap. Alexandri (Tel) utca 48.

FORDITASI iroda vállalt preciz fordítást magyarból románra és románból magyarra. Megzásokat közvetít a Hegedüs lapiroda.

**Fűszerszükségletél
az ünnepekre legolcsóbban**

Weinstein Testvérek
kaphatók
Iorga (Zöldfa)-utca 15.

**LONGORA
ÉS HEGEDÜS
ISKOLA
GYAKORLATOK**

és bármilyen más zeneművek leggyorsabban beszerezhetők a

**Hegedüs
Hirlapiroda**

zenemű osztályában

ORADEA. Vidéki rendelések aznap elintéztetnek

Gyermekköcsik

ernyők, gumizások, szakszerű javítások 268

Szöke Miklós gyermekköcsik üzemeiben

Piața Unirii 16.,

Saguna (Kapucinus)-utca sarok.

FIGYELEM!

Kéfe- és ecsetár

mivel saját gyártmányaim, nálam szerezhető be legolcsóbban Stern Endre festék, kefe üzlete Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 10. 248

10

**Lei egy divatlap
a Hegedüs Hirlapirodában.**

Címe:

Lyons Frauenwoche.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.